

STALIŠČA DO PRIPOMB IN PREDLOGOV JAVNOSTI IN OBČINE NA OSNUTEK
ELABORATA OBNOVLJIVIH VIROV ENERGIJE ZA SONČNO ELEKTRARNO DEKANI

avgust 2024

projekt **ELABORAT OBNOVLJIVIH VIROV ENERGIJE ZA SONČNO ELEKTRARNO DEKANI**

faza **Stališča do pripomb in predlogov javnosti in občine na osnutek Elaborata OVE za sončno elektrarno Dekani**

naročnik **SOŠKE ELEKTRARNE NOVA GORICA**
d.o.o.
Erjavčeva 20
5000 Nova Gorica

izdelovalec **IB STUDIO d.o.o.**
Kampel 114
6000 Koper

pooblaščen prostorski načrtovalec   **mag. MANUELA VARLJEN, univ.dipl.inž.arh., ZAPS 1177 A**

številka naloge **65/23**

kraj in datum **Koper, avgust 2024**

V okviru procesa umeščanja fotonapetostnih naprav na prednostnih območjih je bilo, skladno z Zakonom o uvajanju naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije (Ur. list RS, št. 78/23) – ZUNPEOVE in Uredbo o podrobnejših pravilih urejanja prostora za umeščanje fotonapetostnih naprav in sprejemnikov sončne energije (Uradni list RS, št. 27/24), na spletni strani državne uprave in na spletni strani Mestne občine Koper, 7. oziroma 8.3.2024 objavljeno gradivo osnutka elaborata obnovljivih virov energije (OVE) za umestitev samostojne fotonapetostne elektrarne na območju Dekanov skupaj s pozivom javnosti in občini za podajo pripomb in predlogov. Zainteresirani so lahko pripombe in predloge na osnutek elaborata OVE podali do vključno 6. aprila na elektronska naslova investitorja SENG, d. o. o. (seng@seng.si) in Ministrstva za okolje, podnebje in energijo (gp.mope@gov.si).

Investitor je naročil izdelavo naslednjih strokovnih podlag:

- Presoja življenjskih možnosti divjadi na območju načrtovane Sončne elektrarne Dekani, Aquarius d.o.o., julij 2024;
- Analiza sprememb vidne podobe krajine zaradi izvedbe Sončne elektrarne Dekani, Aquarius d.o.o., št. 1522-24 SP, junij 2024;
- Deponija Zamatavinc pri Dekanih: Inženirsko geološko poročilo o erozijski ogroženosti, IRGO Consulting d.o.o., št. 3026178, junij 2024.

Prispele so naslednje pripombe:

a) Krajevna skupnost Dekani (podpisan Predsednik KS Dekani Igor Šturman) je poslala pripombo na dopolnjen osnutek elaborata, in sicer:

Krajevna skupnost Dekani je argumentirala umestitev sončne elektrarne na območju njihove krajevnosti, hkrati pa omenila, da jih o predvidenem projektu na območju ni obvestila Mestna občina Koper (v nadaljevanju MOK) ali katera druga državna institucija. Na sestanku je bila preučena vsebina elaborata, zakon ZUNPEOVE, na podlagi pridobljenih informacij pa so vsi prisotni izrazili mnenje proti izvedbi predlaganemu projektu. Zaradi slabe obveščenosti krajanov o vsebini elaborata je bil sklican zbor krajanov, kjer so po predstavitvi in razpravi izglasovali sklep: "Krajanje Dekanov so odločno proti izgradnji fotovoltaične elektrarne na območju deponije Zamatavinc in od MOK zahtevajo, da stališče zbora krajanov KS Dekani podpre in v skladu z njim zastopa interese krajanov v vseh nadaljnjih postopkih načrtovanja sončne elektrarne ter na ta način zaščiti tudi ustavno pravico krajanov do zdravega življenjskega okolja."

Podrobneje so opisali pripombe:

1. Leta 2023 je bil sprejet zakon ZUNPEOVE, kjer krajevna skupnost ugotavlja, da iz postopkov popolnoma izključuje lokalno skupnost in uporabo drugih predpisov, hkrati pa poenostavlja postopke pridobivanja gradbenega dovoljenja (zanj ni potrebna celovita študija vplivov na okolje, študija požarne varnosti in ogroženosti). Zaključijo, da po njihovem mnenju zakon krši ustavno pravico do zdravega življenjskega okolja, ki je temeljna pravica vsakega državljanca.

Odgovor:

Postopek obveščanja in obravnave je zakonsko predpisan v zakonu ZUNPEOVE (Uradni list RS, št. 78/23). Skladno s tem zakonom je investitor pri umeščanju in postavitvi naprav za proizvodnjo električne energije iz OVE dolžan zagotoviti, da se na spletni strani državne uprave in spletni strani občine, na območju katere je načrtovana umestitev fotonapetostnih naprav, objavi osnutek elaborata OVE za umestitev teh naprav, ki ga pripravi pooblaščen prostorski načrtovalec, kot ga določajo predpisi, ki urejajo arhitekturno in inženirsko dejavnost (v nadaljnjem besedilu: elaborat OVE). Skupaj z objavo iz prejšnjega stavka se objavi tudi poziv javnosti in občinam, na območju katerih se umestitev načrtuje, da v 30 dneh od objave na portalu državne uprave na ministrstvo, pristojno za energijo, in na elektronski naslov investitorja, podajo pripombe in predloge, ki jih imajo v zvezi z osnutkom elaborata OVE.

Dodatno je investitor svojo namero predstavil dne 4.4. 2024 na KS Dekani.

2. *Obravnavano območje deponije se kot del območja Uredbe o lokacijskem načrtu za avtocesto na odseku Klanec-Srmin (Uradni list RS, št. 51/1999) definira kot primerno območje za postavitev sončne elektrarne. Vendar 12. člen (10. točka) te uredbe opisuje, da to območje ostane kot zelena gozdna površina, prav tako je v OPPN določena namenska raba območja za rekreacijo in urbano zelenje. Lokalno prebivalstvo ta prostor dojema kot del širšega naravnega območja, ki obkroža kraj.*

Odgovor:

V 12. členu Uredbe o lokacijskem načrtu za avtocesto na odseku Klanec-Srmin so določeni pogoji za krajinsko oblikovanje in sicer je pod 10. točko, za območje deponije Zamatavinc navedeno, da je potrebno izdelati krajinsko ureditveni načrt sanacije in ozelenitve z uporabo pionirskih vrst avtohtone vegetacije.

3. *Območja deponije Zamatavinc krajani ne uvrščajo v kategorijo dodatnih dopustnih območij za namen postavitve OVE, saj projekt ni del prometne infrastrukture ali neposredno povezano s prometno infrastrukture, kot to določa 20. člen zakona ZUNPEOVE. V 7. točki 8. člena tega zakona se navaja kot primarno dopustna območja tudi "obstoječa neaktivna odlagališča odpadkov in opuščena odlagališča odpadkov", vendar omenjena deponija nima in nikoli ni imela statusa odlagališča.*

Odgovor:

Območje deponije Zamatavinc je del območja Uredbe o lokacijskem načrtu za avtocesto na odseku Klanec-Srmin in predstavlja širše območje AC oziroma servisne prometne površine in skladno z 2. točko 1. odstavka 8. člena ZUNPEOVE ter skladno z drugo alinejo 1. odstavka 15. člena Uredbe o podrobnejših pravilih urejanja prostora za umeščanje fotonapetostnih naprav in sprejemnikov sončne energije (Uradni list RS, št. 27/24) sodi med predpisana prednostna območja umeščanja fotonapetostnih naprav.

4. *Mnenje je prav tako izrazila Lovska družina Dekani, kjer poleg naštetih negativnih vplivov na naravo in divjad navedejo dejstvo, da so v zadnjih 15 letih za področje skrbeli kot dobri gospodar in v vzdrževanje vložili cca. 15.000€. Na območju stojijo tudi 3 lovske preže, ki so bile financirane z njihove strani, v splošnem gledano, pa je bilo na območju že veliko posegov, ki so spremenili življenjski prostor divjadi (avtocesta, gradnja železnice, plinovod, ...).*

Odgovor:

Navedeno območje je v lasti družbe DARS d.d.. Najemnik zemljišča SENG d.o.o. je zemljišče prejel bremen prosto.

5. *Člani Ribiške družine Koper soglasno izpostavijo, da je predvidena lokacija v neposredni bližini reke Rižane, del varovanega območja Natura 2000.*

Odgovor:

Vpliva načrtovane sončne elektrarne na več kot 300 m oddaljeno območje Natura 2000 ni pričakovati, obenem pa je po Pravilniku o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja (Uradni list RS, št. 130/04, 53/06, 38/10, 3/11) predviden poseg izven območja daljinskega vpliva.

6. *Prebivalci zaselka Sv. Nedelja kot najbolj izpostavljeni krajani navajajo, da so stanovanjske hiše v zaselku oddaljene manj kot 200m od predvidenega območja in ne 600, kot je navedeno v elaboratu. Sicer pa že od postavitve deponije opažajo spremembo mikroklimе lokacije in povečano prisotnost divjadi, kar bi se lahko s postavitvijo sončne elektrarne še poslabšalo.*

Odgovor:

Glede najbližjega naselja oziroma zaselka je v elaboratu napaka, ki smo jo odpravili. Najbližji zaselek, Sv. Nedelja, je od območja ureditve oddaljen 250 m.
Sončna elektrarna ne bo imela nikakršnega vpliva na mikroklimatske razmere v zaselku.

7. *Predvideno območje je locirano v gozdnem območju, na katerem je bil leta 2022 zabeležen največji požar v obsegu 100 ha na tem območju. Opozorijo, da v elaboratu ni ocene požarne ogroženosti, saj le-to ni potrebno za pridobitev gradbenega dovoljenja. Kraji prav tako nasprotujejo postavitvi hranilnikom energije – baterije, ki ob morebitnem gorenju predstavljajo dodatno nevarnost za okolje.*

Odgovor:

Investitor je dolžan upoštevati vse zakonsko predpisane požarnovarnostne zahteve. Sončna elektrarna kot celota ne pomeni dodatne ogroženosti za okolje. Sončni kolektorji so izdelani iz silicija, kovinska konstrukcija pa iz aluminija, oba materiala nista gorljiva. Sprednja stran sončnih kolektorjev je prekrita z zaščitnim steklom, ki ni gorljivo.

8. *Izpostavljajo dejstvo, da je vas Dekani po vseh izvedenih projektih že tako omejena (na jugu z regionalno cesto, na zahodu degradirano območje neurejene ind. cone in avtocesto, na vzhodu z degradiranim območjem betonarne zgrajene v času gradnje avtoceste). Ob omenjeni postavitvi elektrarne bi po njihovem mnenju vas Dekani postaja 'enklava znotraj infrastrukturnih objektov'.*

Odgovor:

Investitor je naročil posebno strokovno podlago - Analizo sprememb vidne podobe krajine zaradi izvedbe SE Dekani, ki obsega opis krajine na obravnavanem območju ter analizo vidnih vplivov SE Dekani. Izdelane so bile vizualizacije s primerjavo stanja prej-potem in podani omilitveni ukrepi oziroma priporočila.

Poseg je načrtovan v krajini, ki jo zaznamujejo infrastrukturni posegi (železnica, regionalna cesta, avtocesta, daljnovodi) in zaprt gričevnat relief. Poseg bo viden zlasti iz kmetijskih površin na vznožju pobočja. Število opazovalcev bo majhno in omejeno zlasti na stavbe na robovih naselij oz. zaselkov. Dolgotrajnejši pogledi bodo možni iz stavbe na vzhodnem robu zaselka Rožniči (Sveta Nedelja), ki je od meje obravnavanega območja oddaljena približno 250 m. Poseg bo omejeno viden tudi iz stavbe na zahodnem robu zaselka Robida, ki je od meje obravnavanega območja oddaljena približno 495 m, ter iz posameznih stavb v naseljih Sveti Anton in Kortina, ki sta od meje obravnavanega območja oddaljeni približno 1,8 km. Z oddaljenostjo od ureditev opaznost posega pada. V krajini se sicer ne odpirajo bistvene kakovostne vedute, na ocenjenem območju vidnosti tudi ni območij s pomembnejšimi prepoznanimi krajinskimi vrednotami (npr. izjemne krajine). Poglede že zdaj otežujeta konfiguracija terena in vegetacija. Poseg ne bo bistveno spreminjal silhete ali kompozicije vedut, odvisno od oddaljenosti bo viden v vseh treh planih (sprednji, zadnji, ozadje). Zaradi prilagajanja naklona obstoječemu pobočju in sledenju njegovi strukturi bo poseg poudaril bistvene smeri v prostoru. Enotnosti ali tipoloških značilnosti prostorskih enot ne bo bistveno spremenil, prav tako ne bo posegel v morfologijo ali robove naselij. Poseg je z vidika vplivov na podobo krajine sprejemljiv. Za zmanjšanje vpliva so podani predlogi za optimizacijo v podrobnejših fazah načrtovanja, kot na primer uporaba fotonapetostnih modulov z barvnim steklom v zeleni barvi za zagotavljanje večje vpetosti posega v okoliško krajino.

9. *Pred načrtovanjem projekta OVE se jim zdi smiselna opustitev projekta izgradnje prenosnega plinovoda Ajdovščina-Lucija, za katerega trenutno že potekajo priprave na začetek gradnje. V elaboratu se bolj poudarja pospešen prehod na OVE kot na usmeritve, ki govorijo o ohranjanju prepoznavnosti krajine in naselij, kar se njim zdi bistvenega pomena.*

Odgovor:

Projekt izgradnje prenosnega plinovoda Ajdovščina-Lucija ni predmet tega elaborata in na izvedbo le tega nimamo vpliva.

10. *Krajani so morali za ničelno odškodnino svoje parcele predati DARS-u kot nujnost vzpostavitve javnega dobra, ob tem pa jim je bilo zagotovljeno, da se bo v prihodnje predvidevalo območje za rekreacijo in urbano zelenje.*

Odgovor:

Investitor SENG je z lastnikom sklenil pogodbo za najem zemljišča za postavitve naprave OVE in nima vpliva na pretekle dogovore.

b) Mestna občina Koper (podpisan Župan Aleš Bržan) v pripombi na dopolnjen osnutek elaborata navaja naslednje:

1. *Po prostorskih sestavinah planskih aktov MOK se lokacija nahaja na ureditvenem območju za poselitev, rekreacijo in urbano zelenje, kjer se prednostno namenja prostor javnim mestnim zelenim površinam, rekreaciji v naravnem okolju. Glede na navedeno dejstvo izpostavijo, da predvidena sončna elektrarna ne sodi na tako območje.*

Odgovor:

Območje deponije Zamatavinc je del območja Uredbe o lokacijskem načrtu za avtocesto na odseku Klanec-Srmin in predstavlja širše območje AC oziroma servisne prometne površine in skladno z 2. točko 1. odstavka 8. člena ZUNPEOVE ter skladno z drugo alinejo 1. odstavka 15. člena Uredbe o podrobnejših pravilih urejanja prostora za umeščanje fotonapetostnih naprav in sprejemnikov sončne energije (Uradni list RS, št. 27/24) sodi med predpisana prednostna območja umeščanja fotonapetostnih naprav.

2. *Zaradi večjega posega v prostor izpostavljajo, da bi bilo nujno potrebno pred nameravano gradnjo izdelati celovito presojo vplivov na okolje, pridobiti okoljevarstveno soglasje in izvesti presojo vplivov na človekovo zdravje.*

Odgovor:

Postopek celovite presoje vplivov na okolje (CPVO) vodi Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo Republike Slovenije. Postopek celovite presoje vplivov na okolje je potrebno izvesti, če se s planom določa ali načrtuje poseg v okolje, za katerega je treba izvesti presojo vplivov na okolje po predpisih s področja varstva okolja, če je za plan zahtevana presoja sprejemljivosti na varovana območja narave po predpisih s področja ohranjanja narave, oziroma če ministrstvo oceni, da bi izvedba plana lahko pomembneje vplivala na okolje.
Skladno z ZUNPEOVE (Uradni list RS, št. 78/23) postopek CPVO ni predviden.

3. *Potrebna je preveritev, ali obstoječa makadamska pot, ki predstavlja dostopno pot do elektrarne, zadostuje vsem zakonskim zahtevam.*

Odgovor:

Obstoječa makadamska pot, ki predstavlja dostopno pot do bodoče sončne elektrarne, je v lasti DARS-a in Republike Slovenije – upravitelj DARS. V kolikor bi bila potrebna sanacija poti, se bo ta tudi izvedla.

4. *Zaradi predvidene ograditve z ograjo se zahteva izvedba študije prehoda divjadi, saj skladno z Zakonom o divjadi in lovstvu ni dovoljeno izdati gradbenega dovoljenja, dokler niso zagotovljene ustrezne rešitve prehodov divjadi.*

Odgovor:

Investitor je naročil posebno strokovno podlago - Presoja življenjskih možnosti divjadi na območju načrtovane sončne elektrarne, kjer je bila izvedena analiza in ocena stanja na predvidenem širšem območju plana ter ugotovljeni in ovrednoteni pričakovani vplivi vseh načrtovanih ureditev na življenjske možnosti divjadi v času gradnje in med obratovanjem (zmanjševanje življenjskega prostora, zmanjševanje prehranskih možnosti divjadi, možnosti za gnezdenje...).

Nameravani poseg v okolje z izgradnjo načrtovane sončne elektrarne Dekani predstavlja spremembo kvalitete prostora s stališča življenjskih potreb divjadi predvsem na neposrednem območju sončne elektrarne in spremljajoče infrastrukture. Ob tem bo prišlo lokalno do izgube naravnih življenjskih okolij zlasti za nekatere vrste divjadi, zaradi motenj (vzdrževanje) pa bo lahko vpliv na omenjene vrste divjadi večji kot je neposredna izguba ustrezne vegetacije, kar pomeni, da bo lahko prišlo do izogibanja tem območjem ter ustvarilo lokalno bariero, ki bo zmanjševala intenzivnost naravnih lokalnih migracij sesalčjih vrst divjadi.

Ocenjujejo, da dani obseg izgube prostora kljub temu ne bo imel pomembnih negativnih posledic za viabilnost in številčnost populacij obravnavanih vrst divjadi na širšem območju.

Z izgradnjo sončne elektrarne se bo zmanjšala prehodnost prostora na območju predora Dekani za prehajanje preko AC Ljubljana–Koper za približno 25 % širine zahodnega, gozdnatega oziroma sonaravnega dela območja nad predorom. Ocenjujejo, da bo imela izgradnja sončne elektrarne zmeren barierni učinek predvsem za srnjad ter divjega prašiča in bo vplivala na njuno migracijo predvsem v demografskem smislu, manj pomemben učinek pa pričakujemo na nivoju ekološke oziroma genetske povezljivosti populacij na obeh straneh AC.

Kljub možnosti negativnega lokalnega vpliva na selitvene poti in migracije omenjenih vrst divjadi, pa le ta po oceni, zaradi njihove velike oziroma zadostne mobilne sposobnosti ter dobro ohranjenega okoliškega gozdnega habitata, ne bo pomembno vplival na stanje oziroma dinamiko populacij obravnavanih vrst divjadi na obravnavanem območju.

Z upoštevanjem predlaganih omilitvenih ukrepov ter priporočil je možno načrtovane ureditve izvesti na način, da bo vpliv ureditve na divjad sprejemljiv in nebitven. Podrobneje obdelano v priloženi strokovni podlagi.

5. Lokacija se predvidi na opozorilnem plazljivem območju, kjer je določena velika verjetnost pojavljanja plazov, zato je zahtevana izvedba geološko-geomehanskega poročila.

Odgovor:

Za potrebe ureditve deponije viškov izkopnih materialov je bilo izdelano Geološko-geomehansko poročilo (GEOT d.o.o.) iz katerega izhaja, da predstavlja grapa potoka Zamatavinc globoko erozijsko zajedo v flišno podlago ter da sta obe brežini stabilni, plazovi se ne pojavljajo, temeljna tla so dobro nosilna in stabilna. Za stabilnost izvedene deponije je bilo poskrbljeno s projektom (odgovoren projektant) in strokovno izvedbo (odgovoren izvajalec in gradbeni nadzor).

Kljub navedenim dejstvom je investitor naročil še dodatno strokovno podlago - Deponija Zamatavinc pri Dekanih: Inženirsko geološko poročilo o erozijski ogroženosti (IRGO Consulting d.o.o.) iz katere izhaja, da se je z izgradnjo deponije erozijska ogroženost območja grape potoka Zamatavinc zmanjšala.

6. Ker gre za večje območje v bližini avtoceste in poselitve, se zahteva izvedba celovite študije požarne varnosti, s katero se predvidi tudi dostopnost do območja v primeru požara.

Odgovor:

Sončna elektrarna kot celota ne pomeni dodatne ogroženosti za okolje. Sončni kolektorji so izdelani iz silicija, kovinska konstrukcija pa iz aluminija, oba materiala nista gorljiva. Sprednja stran sončnih kolektorjev je prekrita z zaščitnim steklom, ki ni gorljivo.

Pomembno je, da so vgrajeni materiali pravilno zaščiteni in da sončna elektrarna izpolnjuje varnostne standarde, ki zmanjšujejo tveganje za požar.

Med predvidenimi pomembnejšimi ukrepi za zmanjšanje izbruha požara so zagotovitev požarnih sektorjev v objektu, sistema aktivne požarne zaščite, požarne odpornosti objekta, električne instalacije in strelovoda skladno s predpisanimi standardi, zadostnih odmikov od sosednjih parcel (varovalni pas) in drugi požarno organizacijski ukrepi. Upoštevajoč navedenih ukrepov bo območje predstavljalo nižje požarno tveganje.

c) Ga. Nataša Jankovič Toškan in g. Željko Jankovič na dopolnjen osnutek elaborata odgovarjata naslednje:

1. V primeru uresničitve postavitve sončne elektrarne bi se pretrgale sprehajalne poti, ki jih vsakodnevno uporabljajo tako krajani kot tudi turisti.

Odgovor:

Sprehajalne poti se lahko uredijo ob načrtovani sončni elektrarni. Glede na register poti (Register pohodnih, učnih, kolesarskih, konjeniških in plezalnih poti štirih obalnih občin, naročnik Občina Piran, oktober 2020) obstoječe registrirane poti, ki potekajo v bližini obravnavanega območja (pohodna pot Med oljčniki in rujem (P9; krožna pot Dekani-Tinjan-Dekani), učna pot Porečje reke Rižane – Vodarna Miši Porton, kolesarska pot Pot na Tinjan – od morja do kamna (K5)) z izvedbo sončne elektrarne ne bodo pretrgane.

2. Lokacija se navede kot neprimerna, zaradi plazljivega območja.

Odgovor:

Za potrebe ureditve deponije viškov izkopnih materialov je bilo izdelano Geološko-geomehansko poročilo (GEOT d.o.o.) iz katerega izhaja, da predstavlja grapa potoka Zamatavinc globoko erozijsko zajedo v flišno podlago ter da sta obe brežini stabilni, plazovi se ne pojavljajo, temeljna tla so dobro nosilna in stabilna. Za stabilnost izvedene deponije je bilo poskrbljeno s projektom (odgovoren projektant) in strokovno izvedbo (odgovoren izvajalec in gradbeni nadzor).

Kljub navedenim dejstvom je investitor naročil še dodatno strokovno podlago - Deponija Zamatavinc pri Dekanih: Inženirsko geološko poročilo o erozijski ogroženosti (IRGO Consulting d.o.o.) iz katere izhaja, da se je z izgradnjo deponije erozijska ogroženost območja grape potoka Zamatavinc zmanjšala.

3. Hkrati bi se na območju divjadi z ograjevanjem območja dodatno skrčil življenjski prostor, kar lahko posledično privede do bolezni divjadi zaradi skoncentrirane populacije na manjšem območju.

Odgovor:

Investitor je naročil posebno strokovno podlago - Presojeno življenjskih možnosti divjadi na območju načrtovane sončne elektrarne, kjer je bila izvedena analiza in ocena stanja na predvidenem širšem območju plana ter ugotovljeni in ovrednoteni pričakovani vplivi vseh načrtovanih ureditev na življenjske možnosti divjadi v času gradnje in med obratovanjem (zmanjševanje življenjskega prostora, zmanjševanje prehranskih možnosti divjadi, možnosti za gnezdenje...).

Nameravani poseg v okolje z izgradnjo načrtovane sončne elektrarne Dekani predstavlja spremembo kvalitete prostora s stališča življenjskih potreb divjadi predvsem na neposrednem območju sončne elektrarne in spremljajoče infrastrukture. Ob tem bo prišlo lokalno do izgube naravnih življenjskih okolij zlasti za nekatere vrste divjadi, zaradi motenj (vzdrževanje) pa bo lahko vpliv na omenjene vrste divjadi večji kot je neposredna izguba ustrezne vegetacije, kar pomeni, da bo lahko prišlo do izogibanja tem območjem ter ustvarilo lokalno bariero, ki bo zmanjševala intenzivnost naravnih lokalnih migracij sesalčijih vrst divjadi.

Ocenjujejo, da dani obseg izgube prostora kljub temu ne bo imel pomembnih negativnih posledic za viabilnost in številčnost populacij obravnavanih vrst divjadi na širšem območju.

Z izgradnjo sončne elektrarne se bo zmanjšala prehodnost prostora na območju predora Dekani za prehajanje preko AC Ljubljana–Koper za približno 25 % širine zahodnega, gozdnatega oziroma sonaravnega dela območja nad predorom. Ocenjujejo, da bo imela izgradnja sončne elektrarne zmeren barierni učinek predvsem za srnjad ter divjega prašiča in bo vplivala na njuno migracijo predvsem v demografskem smislu, manj pomemben učinek pa pričakujemo na nivoju ekološke oziroma genetske povezljivosti populacij na obeh straneh AC.

Kljub možnosti negativnega lokalnega vpliva na selitvene poti in migracije omenjenih vrst divjadi, pa le ta po oceni, zaradi njihove velike oziroma zadostne mobilne sposobnosti ter dobro ohranjenega okoliškega

gozdnega habitata, ne bo pomembno vplival na stanje oziroma dinamiko populacij obravnavanih vrst divjadi na obravnavanem območju.

Z upoštevanjem predlaganih omilitvenih ukrepov ter priporočil je možno načrtovane ureditve izvesti na način, da bo vpliv ureditvena divjad sprejemljiv in nebitven. Podrobneje obdelano v priloženi strokovni podlagi.

4. Predvidena lokacija leži na območju večjih gozdnih površin, kar za elektrarno pomeni večjo izpostavljenost požarnemu tveganju. V primeru morebitnega požara bi s stekanjem vode (gašenje) onesnažili vodotok in reko Rižano, ki spada v Naturo 2000.

Odgovor:

Sončna elektrarna kot celota ne pomeni dodatne ogroženosti za okolje. Sončni kolektorji so izdelani iz silicija, kovinska konstrukcija pa iz aluminija, oba materiala nista gorljiva. Sprednja stran sončnih kolektorjev je prekrita z zaščitnim steklom, ki ni gorljivo.

Pomembno je, da so vgrajeni materiali pravilno zaščiteni in da sončna elektrarna izpolnjuje varnostne standarde, ki zmanjšujejo tveganje za požar.

Med predvidenimi pomembnejšimi ukrepi za zmanjšanje izbruha požara so zagotovitev požarnih sektorjev v objektu, sistema aktivne požarne zaščite, požarne odpornosti objekta, električne instalacije in strelovoda skladno s predpisanimi standardi, zadostnih odmikov od sosednjih parcel (varovalni pas) in drugi požarno organizacijski ukrepi.

Vpliva načrtovane sončne elektrarne na več kot 300 m oddaljeno območje Natura 2000 ni pričakovati, obenem pa je po Pravilniku o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja (Uradni list RS, št. 130/04, 53/06, 38/10, 3/11) predviden poseg izven območja daljinskega vpliva.

5. Opozori se na dejstvo, da v primeru elektrarne ne gre na postavitve na degradirano deponijo, saj Zamatavinc ni smetišče ampak kraj, kjer se je odlagalo odvečni material pri gradnji avtoceste.

Odgovor:

Območje deponije Zamatavinc je del območja Uredbe o lokacijskem načrtu za avtocesto na odseku Klanec-Srmin in predstavlja širše območje AC oziroma servisne prometne površine in skladno z 2. točko 1. odstavka 8. člena ZUNPEOVE ter skladno z drugo alinejo 1. odstavka 15. člena Uredbe o podrobnejših pravilih urejanja prostora za umeščanje fotonapetostnih naprav in sprejemnikov sončne energije (Uradni list RS, št. 27/24) sodi med predpisana prednostna območja umeščanja fotonapetostnih naprav.

6. Po pregledu dokumentacije se ugotovi, da elektrarna nima ustreznih dostopnih poti.

Odgovor:

Obstoječa makadamska pot, ki predstavlja dostopno pot do bodoče sončne elektrarne, je v lasti DARS-a in Republike Slovenije – upravitelj DARS. V kolikor bi bila potrebna sanacija poti, se bo ta tudi izvedla.

7. Krajanom zaselka Sv. Nedelja sončna elektrarna predstavlja dodatno poslabšanje pogojev bivanja.

Odgovor:

Sončna elektrarna fizično ne posega v območja obstoječe in načrtovane poselitve. Z načrtovanimi ureditvami se ohranjajo vse obstoječe in načrtovane povezave v prostoru, kar omogoča ustrezno dostopnost in povezanost naselij ter dostopnost iz naselij do njihovega zaledja in odprte krajine. Sončna elektrarna ne predstavlja vira emisij onesnaževal, hrupa, svetlobe, EMS, ne vpliva na kakovost tal, zraka, površinskih in podzemnih voda ter posredno znižuje emisije toplogrednih plinov zaradi zmanjšanja potrebe po proizvodnji električne energije iz fosilnih goriv. Na zdravje prebivalstva sončna elektrarna nima vplivov, ima pa ta lahko vpliv na kvaliteto pogledov iz območij poselitve zaradi spremenjene podobe krajine in vidnih značilnosti prostora.

Investitor je naročil posebno strokovno podlago - Analizo sprememb vidne podobe krajine zaradi izvedbe SE Dekani, ki obsega opis krajine na obravnavanem območju ter analizo vidnih vplivov SE Dekani. Izdelane so bile vizualizacije s primerjavo stanja prej-potem in podani omilitveni ukrepi oziroma priporočila.

Poseg je načrtovan v krajini, ki jo zaznamujejo infrastrukturni posegi (železnica, regionalna cesta, avtocesta, daljnovodi) in zaprt gričevnat relief. Poseg bo viden zlasti iz kmetijskih površin na vznožju pobočja. Število opazovalcev bo majhno in omejeno zlasti na stavbe na robovih naselij oz. zaselkov. Dolgotrajnejši pogledi bodo možni iz stavbe na vzhodnem robu zaselka Rožniči (Sveta Nedelja), ki je od meje obravnavanega območja oddaljena približno 250 m. Poseg bo omejeno viden tudi iz stavbe na zahodnem robu zaselka Robida, ki je od meje obravnavanega območja oddaljena približno 495 m, ter iz posameznih stavb v naseljih Sveti Anton in Kortina, ki sta od meje obravnavanega območja oddaljeni približno 1,8 km. Z oddaljenostjo od ureditev opaznost posega pada. V krajini se sicer ne odpirajo bistvene kakovostne vedute, na ocenjenem območju vidnosti tudi ni območij s pomembnejšimi prepoznanimi krajinskimi vrednotami (npr. izjemne krajine). Poglede že zdaj otežujeta konfiguracija terena in vegetacija. Poseg ne bo bistveno spreminjal silhete ali kompozicije vedut, odvisno od oddaljenosti bo viden v vseh treh planih (sprednji, zadnji, ozadje). Zaradi prilagajanja naklona obstoječemu pobočju in sledenju njegovi strukturi bo poseg poudaril bistvene smeri v prostoru. Enotnosti ali tipoloških značilnosti prostorskih enot ne bo bistveno spremenil, prav tako ne bo posegel v morfologijo ali robove naselij. Poseg je z vidika vplivov na podobo krajine sprejemljiv. Za zmanjšanje vpliva so podani predlogi za optimizacijo v podrobnejših fazah načrtovanja, kot na primer uporaba fotonapetostnih modulov z barvnim steklom v zeleni barvi za zagotavljanje večje vpetosti posega v okoliško krajino.

8. Zahteva se izvedba presoje vplivov na okolje, ljudi in živali ter oceno požarne varnosti.

Odgovor:

Investitor je naročil posebno strokovno podlago - Presajo življenjskih možnosti divjadi na območju načrtovane sončne elektrarne, kjer je bila izvedena analiza in ocena stanja na predvidenem širšem območju plana ter ugotovljeni in ovrednoteni pričakovani vplivi vseh načrtovanih ureditev na življenjske možnosti divjadi v času gradnje in med obratovanjem (zmanjševanje življenjskega prostora, zmanjševanje prehranskih možnosti divjadi, možnosti za gnezdenje...).

Z upoštevanjem predlaganih omilitvenih ukrepov ter priporočil se načrtovane ureditve izvedejo na način, da bo vpliv ureditev na divjad sprejemljiv in nebiten. Podrobneje obdelano v priloženi strokovni podlagi.

Vpliva načrtovane sončne elektrarne na več kot 300 m oddaljeno območje Natura 2000 ni pričakovati, obenem pa je po Pravilniku o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja (Uradni list RS, št. 130/04, 53/06, 38/10, 3/11) predviden poseg izven območja daljinskega vpliva.

Sončna elektrarna nima vpliva na mikroklimatske razmere, še zlasti pa ne prispeva k dodatnemu segrevanju, saj gre za pretvorbo svetlobne (ki bi sicer ob pretvorbi v toploto segrevala območje) v električno energijo.

Sončna elektrarna kot celota ne pomeni dodatne ogroženosti za okolje. Sončni kolektorji so izdelani iz silicija, kovinska konstrukcija pa iz aluminija, oba materiala nista gorljiva. Sprednja stran sončnih kolektorjev je prekrita z zaščitnim steklom, katero ravno tako ni gorljivo.

Pomembno je, da so vgrajeni materiali pravilno zaščiteni in da sončna elektrarna izpolnjuje varnostne standarde, ki zmanjšujejo tveganje za požar.

Postopek celovite presoje vplivov na okolje (CPVO) vodi Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo Republike Slovenije. Postopek celovite presoje vplivov na okolje je treba izvesti, če se s planom določa ali

načrtuje poseg v okolje, za katerega je treba izvesti presojo vplivov na okolje po predpisih s področja varstva okolja, če je za plan zahtevana presoja sprejemljivosti na varovana območja narave po predpisih s področja ohranjanja narave, oziroma če ministrstvo oceni, da bi izvedba plana lahko pomembneje vplivala na okolje.

Skladno z ZUNPEOVE (Uradni list RS, št. 78/23) postopek CPVO ni predviden.

9. Predlagajo iskanje ustrežnejše lokacije za postavitve sončne elektrarne, saj bi le-ta v primeru izgradnje skazila pogled kraja, poslabšala varnosti in pogoje bivanja krajanov.

Odgovor:

Investitor je naročil posebno strokovno podlago - Analizo sprememb vidne podobe krajine zaradi izvedbe SE Dekani, ki obsega opis krajine na obravnavanem območju ter analizo vidnih vplivov SE Dekani. Izdelane so bile vizualizacije s primerjavo stanja prej-potem in podani omilitveni ukrepi oziroma priporočila.

Poseg je načrtovan v krajini, ki jo zaznamujejo infrastrukturni posegi (železnica, regionalna cesta, avtocesta, daljnovodi) in zaprt gričevnat relief. Poseg bo viden zlasti iz kmetijskih površin na vznožju pobočja. Število opazovalcev bo majhno in omejeno zlasti na stavbe na robovih naselij oz. zaselkov. Dolgotrajnejši pogledi bodo možni iz stavbe na vzhodnem robu zaselka Rožniči (Sveta Nedelja), ki je od meje obravnavanega območja oddaljena približno 250 m. Poseg bo omejeno viden tudi iz stavbe na zahodnem robu zaselka Robida, ki je od meje obravnavanega območja oddaljena približno 495 m, ter iz posameznih stavb v naseljih Sveti Anton in Kortina, ki sta od meje obravnavanega območja oddaljeni približno 1,8 km. Z oddaljenostjo od ureditev opaznost posega pada. V krajini se sicer ne odpirajo bistvene kakovostne vedute, na ocenjenem območju vidnosti tudi ni območij s pomembnejšimi prepoznanimi krajinskimi vrednotami (npr. izjemne krajine). Poglede že zdaj otežujeta konfiguracija terena in vegetacija. Poseg ne bo bistveno spreminjal silhete ali kompozicije vedut, odvisno od oddaljenosti bo viden v vseh treh planih (sprednji, zadnji, ozadje). Zaradi prilagajanja naklona obstoječemu pobočju in sledenju njegovi strukturi bo poseg poudaril bistvene smeri v prostoru. Enotnosti ali tipoloških značilnosti prostorskih enot ne bo bistveno spremenil, prav tako ne bo posegel v morfologijo ali robove naselij. Poseg je z vidika vplivov na podobo krajine sprejemljiv. Za zmanjšanje vpliva so podani predlogi za optimizacijo v podrobnejših fazah načrtovanja, kot na primer uporaba fotonapetostnih modulov z barvnim steklom v zeleni barvi za zagotavljanje večje vpetosti posega v okoliško krajino.

d) Ga. Katjuša Stanković Marič in Predrag Marić

Izpostavljeno je dejstvo, da so krajani Dekanov v zadnjih 20 letih veliko prispevali za skupno dobro. Podpirajo projekte obnovljivih virov energije (OVE), vendar jim v primeru izgradnje sončne elektrarne predstavlja projekt preveliko ogroženost zdravja in zdravega življenjskega okolja. Krajani želijo, da območje, ki je namenjeno rekreaciji in zelenim površinam, ostane takšno ali celo dodatno izboljšajo s kakšno predvideno investicijo v ta namen. Kraj je že tako omejen z regionalno cesto, obstoječo železniško progo, gradbiščem drugega tira in portalom tunela T8. V zapisanem se omeni tudi načrtovano izgradnjo plinovoda in daljnovoda. Krajani Dekanov si kot občani MOK in državljani RS želijo zdravega življenjskega okolja, zato so prepričani, da je na območju MOK nekaj primernejših lokacij, na katerih bi bil vpliv na okolje manjši.

Sončni elektrarni se nasprotuje, in sicer predvsem zaradi izpostavljenih dejstev:

1. Umeščena bi bila v gozdne površine, ki so že same po sebi požarno ogrožene.

Odgovor:

Sončna elektrarna kot celota ne pomeni dodatne ogroženosti za okolje. Sončni kolektorji so izdelani iz silicija, kovinska konstrukcija pa iz aluminija, oba materiala nista gorljiva. Sprednja stran sončnih kolektorjev je prekrita z zaščitnim steklom, ki ni gorljivo.

Pomembno je, da so vgrajeni materiali pravilno zaščiteni in da sončna elektrarna izpolnjuje varnostne standarde, ki zmanjšujejo tveganje za požar.

Med predvidenimi pomembnejšimi ukrepi za zmanjšanje izbruha požara so zagotovitev požarnih sektorjev v objektu, sistema aktivne požarne zaščite, požarne odpornosti objekta, električne instalacije in strelovoda skladno s predpisanimi standardi, zadostnih odmikov od sosednjih parcel (varovalni pas) in drugi požarno organizacijski ukrepi.

2. *Najbližji prebivalci stanujejo v objektih, ki so manj kot 200m oddaljeni od lokacije.*

Odgovor:

Sončna elektrarna nima vpliva na mikroklimatske razmere, še zlasti pa ne prispeva k dodatnemu segrevanju.

3. *V neposredni bližini se nahaja reka Rižana, ki spada v območje Nature 2000.*

Odgovor:

Vpliva načrtovane sončne elektrarne na več kot 300 m oddaljeno območje Natura 2000 ni pričakovati, obenem pa je po Pravilniku o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja (Uradni list RS, št. 130/04, 53/06, 38/10, 3/11) predviden poseg izven območja daljinskega vpliva.

1. *Člani Ribiške družine Koper soglasno izpostavijo, da je predvidena lokacija v neposredni bližini reke Rižane, del varovanega območja Natura 2000.*

Odgovor:

Vpliva načrtovane sončne elektrarne na več kot 300 m oddaljeno območje Natura 2000 ni pričakovati, obenem pa je po Pravilniku o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja (Uradni list RS, št. 130/04, 53/06, 38/10, 3/11) predviden poseg izven območja daljinskega vpliva.

4. *Z vsemi dosedanjimi posegi v območje je bil močno skrčen habitat divjadi, kar pomeni, da bi izvedba gradnje sončne elektrarne stanje le poslabšal.*

Odgovor:

Investitor je naročil posebno strokovno podlago - Presajo življenjskih možnosti divjadi na območju načrtovane sončne elektrarne, kjer je bila izvedena analiza in ocena stanja na predvidenem širšem območju plana ter ugotovljeni in ovrednoteni pričakovani vplivi vseh načrtovanih ureditev na življenjske možnosti divjadi v času gradnje in med obratovanjem (zmanjševanje življenjskega prostora, zmanjševanje prehranskih možnosti divjadi, možnosti za gnezdenje...).

Nameravani poseg v okolje z izgradnjo načrtovane sončne elektrarne Dekani predstavlja spremembo kvalitete prostora s stališča življenjskih potreb divjadi predvsem na neposrednem območju sončne elektrarne in spremljajoče infrastrukture. Ob tem bo prišlo lokalno do izgube naravnih življenjskih okolij zlasti za nekatere vrste divjadi, zaradi motenj (vzdrževanje) pa bo lahko vpliv na omenjene vrste divjadi večji kot je neposredna izguba ustrezne vegetacije, kar pomeni, da bo lahko prišlo do izogibanja tem območjem ter ustvarilo lokalno bariero, ki bo zmanjševala intenzivnost naravnih lokalnih migracij sesalčijih vrst divjadi.

Ocenjujejo, da dani obseg izgube prostora kljub temu ne bo imel pomembnih negativnih posledic za viabilnost in številčnost populacij obravnavanih vrst divjadi na širšem območju.

Z izgradnjo sončne elektrarne se bo zmanjšala prehodnost prostora na območju predora Dekani za prehajanje preko AC Ljubljana–Koper za približno 25 % širine zahodnega, gozdnatega oziroma sonaravnega dela območja nad predorom. Ocenjujejo, da bo imela izgradnja sončne elektrarne zmeren barierni učinek predvsem za srnjad ter divjega prašiča in bo vplivala na njuno migracijo predvsem v demografskem smislu, manj pomemben učinek pa pričakujemo na nivoju ekološke oziroma genetske povezljivosti populacij na obeh straneh AC.

Kljub možnosti negativnega lokalnega vpliva na selitvene poti in migracije omenjenih vrst divjadi, pa le ta po oceni, zaradi njihove velike oziroma zadostne mobilne sposobnosti ter dobro ohranjenega okoliškega gozdnega habitata, ne bo pomembno vplival na stanje oziroma dinamiko populacij obravnavanih vrst divjadi na obravnavanem območju.

Z upoštevanjem predlaganih omilitvenih ukrepov ter priporočil je možno načrtovane ureditve izvesti na način, da bo vpliv ureditev na divjad sprejemljiv in nebistven. Podrobneje obdelano v priloženi strokovni podlagi.

Stališča do pripomb so pripravili:

- IB studio d.o.o.
- Aquarius d.o.o.
- SENG d. o. o.